کۆمۆنیزمی بۆرژوایی و میتۆدی مارکس!.. و.سابیر

ڕۆژی ٥ / ٥ / ١٨١٨ ڕۆژی لە دایکبوونی کاڕڵ مارکسە ، کە خۆی لە خۆیدا لەدایکبوونی میتۆدێکی شۆڕشگێڕانەی خەباتی بەردەوامە دژ بە سەرمایەداری .

مارکس خۆی مردووە وەک لاشە، بەڵام میتۆدی بیرکردنەوەی لەسەر تاسەری جیهاندا هەمیشە زیندووەو ، ڕوو لە بەرزیەو بۆتە تارمایەکی زۆر ترسناک بۆ خودی بۆرژواکان و دەسەڵاتەکانیان لەسەرتاسەری جیهاندا .

یەکێک لەو خاڵە بنەڕەتیانەی کە پەیوەندیان بە میتۆدی مارکسەوە هەیە بە لێکدانەوە و ڕەخنە گرتن لە جیهانی سەرمایەداری و سیستەمی بەرهەمهێنان وە جێگاو ڕێگای کۆمەڵگاکان ، ئەوەی کە میتۆدی خەباتکارانەی ئەو تەنها وابەستە نیە بە ئاین و دژایەتی ئاینەوە .

جێگاو ڕێگای کۆمەڵگاکان لە پڕۆسەی خەباتی چینایەتیدا ، لەسەر بنەمای کۆمەڵگای سێکۆلاریستی و زانست پەروەرەکان وە کۆمەڵگای ناسێکۆلاریست و ئاینی و ەدژ بە زانست ، دەستنیشان ناکرێن و ناخەمڵێنرێن.

کۆمۆنیزمی مارکس لە پێناو سێکۆلاریزە کردنی کۆمەڵگا نەهاتۆتە ئاراوە، کۆمۆنیزمی مارکس لەبەرامبەر خودی ئاینەکان وە بەرەی دژ بە سێکۆلایزم و دژ بە زانست نەهاتۆتە ئاراوە ، کۆمۆنیزمی مارکس دژ بە بنەما ئابووری و سیاسیانە هاتۆتە ئاراوە، کە بتوانێت ڕەگ و ڕیشەی چەوساندنەوەی چینایەتی و خاوەندارایەتی تایبەتی دەستکەتا بکات، وە چینە چەوساوەکان و پڕۆلیتاریا لە سیستەمێکی چەوسێنەرانە دەربهێنێت ، کە ئەوانی کردووە بە کۆیلەیەک و کاڵایەک کە کڕین و فرۆشنیان پێوە ئەکرێت.

کۆمەڵگای سێکۆلار و زانستخواز پێوەر نیە بۆ ئازادی و سەرفرازی چینە چەوساوەکانی کۆمەڵگاو پڕۆلیتاریا ، بەڵکە بە پێچەوانەوە خۆی لە خۆیدا بەشێکی دانەبڕاوی کۆمەڵگای سەرمایەداریەو ، هەموو زانست و سێکۆلاریزمێک بە قازانجی لێبڕاڵیزمی بۆرژوازی ئەچێتە پێشەوە.

وە تەواوی دەستکەوتە زانستی و عیلمانیەکان وە دیگیتاڵیزم و گەشەی تەکنەلۆژیای مۆدێرن و زیرەکی دەستکرد ..هتد لە ژێر چاودێری و بە گوێرەی بەرژەوەندیەکانی گەشەو کەڵەکەی سەرمایەو بەرژەوەندیە مۆنۆپۆڵیەکانی ئیمپریالیزمی جیهانی دەستنیشان ئەکرێن وئەچنە پێشەوە.

خودی جیهانی ئەمڕۆ و دوێنێش هیچ کات لەسەر بنەمای دابەشکاری لە نێوان کۆمەڵگا ئاینی و کۆنەپەرستەکان وە کۆمەڵگای سەکولار و زانستخواز و عیلمانیەکان دەستنیشان نەکراوە ، و لێکنەدراونەتەوە و وە لەسەر ئەو بنەمایە شیکاریان بۆ نەکراوە.

بەڵام بابزانی بۆچی کۆمۆنیزمی مارکس وە میتۆدی هزری مارکس لەلایەن کۆمۆنیزمی بۆرژوازی و بۆررژوا چەپەکان تەنها و تەنها لە چوارچێوەی (ئاینداری و دژ بە ئاینبوون) دا لێکدراوەتەوە و شێوێندراوە و ناوەڕۆکی شۆڕشگێڕانەی هزرو میتۆدی مارکسیان ، گۆڕیوە بۆ لایەنگریکردن لە سەکولاریزم و زانست و دژایەتی ئاین و وثیۆلۆگی (Theology) ؟

وە ئایا ئەم باسە مانای ئەوە ئەگەیەنێت کە مارکس ڕێگەی ئاینی بە باش و پۆزەتیڤانە ئەژمارکردووە ؟ بێگومان نەخێر ، لەلای مارکس ئاین ڕۆڵێکی خەفەکەرو سەرکوتگەری ڕوحیەتی شۆڕشگێڕانەی جەماوەر لە بەرامبەر سەرمایەداری وە چینە داراکان ئەگێڕێت ، ڕەنگە یەکێک بێت و بپرسێت ئەی ئەوە نیە کە لە زۆربەی ڕێکخراوە جیهادیە ئاینیەکاندا وەک ئیسلام دژ بە داگیرکەران ئەجەنگن ؟! مەگەر ئەمە شۆڕشگێڕبوون نیە ؟! بێگومان ئەگەر بەدیدگاو هزری کەسێکی ئەپۆزیسیۆنی بۆرژوازیانە بیربکەینەوە ، وە لەمەودایەکی تەسکی ئەپۆزیسیۆنی بۆرژوازیەوە بە وەدەستهێنانی ئیمتیازاتی زیاتر ، ئەو کاتە هێزێکی بەرهەڵستکاری بۆرژوازی لە بەرامبەر دەسەڵاتێکی سەرکوتگەر و بۆرژوازیدا ئەم چالاکیانە بە شۆڕشگێڕانە لە قەڵەم ئەدەن یان ئەژمار ئەکرێن .

مارکس ڕۆڵی ئاین لە پڕۆسەی بەرهەمهێنانی سەرمایەداریدا ئەبینێتەوە ، وەک بەشێک لە سەرخانی بۆرژوازی سەیری ئەکات ، بە گۆڕینی پەیوەندیەکانی بەرهەمهێنان و کۆتاکردنی دەسەڵاتی سیاسی بۆرژوازی لەلایەن(دیکتاتۆریەتی پڕۆلیتاریا) وە زەمینە سازی ئابووری و سیاسی و کۆمەڵایەتی و فەرهەنگی بۆ گواستنەوەی کۆمەڵگا بەرەو سۆسیالیزم ، خودی ئاینیش زەمینەکانی مانەوەی خۆیان لەدەست ئەدەن .

زۆر جار قسەوباس و نووسینەکان لەسەر خودی شێواندنی هزری شۆڕشگێڕانەی مارکس کراوە ، هەروەک لێنین و بەڵشەفیەکانیش کردوویانە ، وە بگرە ڕۆڵێکی گەورەیان بینیوە لە زیندوکردنەوەی ئەم میتۆدە شۆڕشگێڕانەیەی مارکس و ئەنگلز.

هەروەها مێژووی خەباتی چینایەتی لە ئەوروپا و جیهانی پێشکەوتو وە سەکولاری ، گەیشتۆتە ئاقارێک کە جاربەجار کۆمۆنیزمی بۆرژوازیی و بۆرژوا چەپەکان هەنگاوی ژەهراوی زیاتر ئەنێن بە شێواندنی ئەم هزرە شۆڕشگێڕانەیە.

یەکێک لەو قوتابخانە میراتی و بەرچاوەکانی ئەمڕۆی جیهانی سۆسیال دیمۆکراسی مۆدێرن و سێکۆلاریزمی ئەوروپا بریتییە لە EUL/ NGL (یەکێتی چەپەکانی ئەوروپا – چەپی سەوزی نۆردی) ، ئەم پێهاتە سیاسی و ڕێکخراوەیەی بەرژوازی کە بەناوی مارکس و کۆمۆنیزمەوە قسە ئەکات ، ئەرکی سەرەکی مراندنی ئەو میتۆدە شۆڕشگێڕانەیەی مارکسە .
وە ئەوەی شایانی باسە ئەم ڕێکخراوە ئیمپریالیستیەو وە چەندین ڕێکخراوەی تر ، ئەرکی سەرەکیان ئەوەیە کە درێژە بە هەوڵێکی بێهودەی کۆنی خودی بەرژواکان بدەن بۆ شێواندنی هزرو و میتۆدی مارکس ، هەر لەگەڵ ساتەوەختی هاتنە ئاراوەی ڕەخنە تێکشکێنەرەکانی بۆ خودی بنەماکانی ئابووری سیاسی بەرژوازی.
سێکۆلاریزمی بەرژوایی و دژ بە تیۆلۆگی و ئاینەکان بەشێوەی جۆراو جۆر خۆیان نمایشکردووە ، وە بەشێکیان وەک بەرژوا چەپەکان کە خۆیان بە میراتگری مارکس ئەزانن .
لە ئەوروپا و جیهانی پێشکەوتوی سەرمایەداری (سێکۆلاریزم) بووە بە پەرچەمی دژایەتی و ڕەگەزپەرستی ئاینی، وە هەڵاواردنی کەمایەتیە ئاینیەکان . وە سێکۆلاریزم بۆتە هێلانەی هاوبەشی بەرژوا لیبراڵەکان و بەرژوا چەپەکان ، بنەماو پێکهاتەی سیاسی ئەو جموجوڵانەی کە بەناوی سێکۆلاریزمەوە لە ئەوروپاو جیهانی سەرمایەداری پیادەئەکرێت، شایەتحالەی
لەسەرەتادا ڕۆژنامەی دانیمارکی (یۆلاندس بوستن) کە پشت بە ئایدیۆلۆژیایەکی لیبراڵانەی خۆپارێزانەیە (کۆنسەرڤاتیف) وە سەر بە پارتی پارتی گەلی پارێزگارە ، لە 30/ 9 ی ساڵی 2005 هەڵسا بە بڵاوکردنەوەی وێنە کاریکاتێریەکانی محمد وەک پێغەمبەری موسوڵمانەکان ، دواتر لە 10 ی کانونی دووەمی / 2006
ڕۆژنامەی نەرویجی بی ماگازیننەت وە ڕۆژنامەی ئەڵمانی دی فێڵیت ، کە ئەوێش سەر بە ئایدیۆلۆژیایەکی لیبراڵانەی خۆپارێزانەی کۆنسەرڤاتیڤە ، وە ڕۆژنامەی فەڕەنسی فڕانس سۆیر و شارلی ئێبدۆ کە سەر بە ئایدیۆلۆژیای (بەرژوا چەپەکانە) لە ساڵی 2006 ، وە گەلێک ڕۆژنامەی تریش وێنەکانیان جارێکیتر بڵاوکردەوە.
میتۆدی کاکردن لەسەر بڕەودان بە سێکۆلاریزمی بەرژوازی ، هەوڵێکی سۆسیال دیمۆکراتیانەی ڕیفۆرمیستانەیە ، بۆ بنیاتنان و هێنانە ئاراوەی زەمینەکانی یاخود پێشینەکانی گواستنەوەی کۆمەڵگای سەرمایەداری ، بەرەو کۆمەڵگای سۆسیالیستی .
ئەم جۆرە نەخشەسازیە بۆ گۆڕینی کۆمەڵگا ، لەسەر بنەمای دژایەتی ئاینەکان و تیۆلۆگی بە شێوەیەکی گشتی هیچ پەیوەندیەکیان بە میتۆدی مارکسەوە نیە، بەڵکە هەوڵێکی ژەهراویە بۆ گۆڕینی کۆمۆنیزمی مارکس بە کۆمۆنیزمەکی بەرژوازیانە .

هەوڵێک کە بێهوودە تەواوی ستراتیژیەتی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و جیهانی و دامودەزگا مێدیایی و موخابەراتەکانیان وە هۆڵیوود لەسەر ئەوە کۆکن ، کە پێویستە دژایەتی کۆمۆنیزم بکرێت ، دژایەتیەکی فێڵبازانەی سۆسیال دیمۆکراتیانە ، دژایەتیەک کە کار لەسەر شێواندن و لە گۆڕنانی میتۆدی مارکسە ، وە تەنها مر□قایەتیان خستۆتە بەردەم چەندین لێکدانەوەی جیاواز لە تێڕوانینی نادروست لەسەر تێگەیشتن لە میتۆدی مارکس ؛ بەتایبەت لە ووڵاتانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست مۆ* ساد کار لەسەر دوو تەوەرە ئەکات ،
یەکەمیان : مارکس مولحیدەو دژایەتی تەواوی ئەو کەسانە یان ئەو کۆمەڵگایانە ئەکات کە باوەڕیان بە ئاینەکان وەک ئیسلام هەیە .
دووەمیان : مارکس جوولەکەیەو دژایەتی هەموو جوولەکەکان ئەکات .
تێکەڵکردنی تێڕوانینی مارکس لەسەر ئاین و ەڕۆڵی لە خەباتی چینایەتیدا ، بە مەسەلەی دژایەتیکردنی ئەو جەماوەرەی یان ئەو کۆمەڵگایانەی کە تیایاندا ئاینێکی دیاریکراو زاڵە ، تەواو بدعەیەکی بۆرژوازیانەیە.
هەروەها تێڕوانینێکی کوشندانەی تر بۆ شێواندنی میتۆدی مارکس ، ئەوەیە کە کۆمەڵگای سەرمایەداری لە ڕێگەی ڕیفۆرم و چاکسازی و ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی یان ڕێکخراوەو سەندیکاو نقابە پیشەییە جیاوازەکانەوە ، یان هەر مۆدێلێکی تری ڕێکخراوەی جەماوەری ، توانای ئەوەیان هەیە کە پێشینە گرنگەکانی گواستنەوە بەرەو کۆمەڵگای سۆسیالیستی فەراهەم بکەن .
ئێدوارد بڕنشتاین و کاڕڵ کاوتسکی سەر قافڵەی ئەم جۆرە لە تێڕوانینە ژەهراویانە بوون ، بۆ شێواندنی میتۆدی مارکس ، وە بۆرژوا چەپەکان و سەوزەکان و یەکییەتیەکانیان زادەی ئەم جۆرە میتۆدە بۆرژوازیەی سۆسیال دیمۆکراسیەن ، کە خۆی لە خۆیدا بۆتە سەرخانێکی فیکری پێویست بۆ وڵاتانێکی ئیمپریالسیت ، کە توانیان دەوڵەتی خۆشگوزەرانی و ڕەفاە دروستبکەن ، لەسەر بنەمای کەڵەکەی سەرمایەیەک کەلە وڵاتانی هەژارو و ناوچەکانی تری جیهانەوە ، لە ڕێگەی داگیرکاری و شەڕو چەوساندنەوەو دەستگرتن بەسەر سەرچاوە گرنگە سروشتیەکانی کەرەسەی خاوو نەوت و سووتەمەنی و گازو هەروەها دەستگرتن بەسەر شوێنە ستراتیجیەکانی بازرگانی وە ئەمنی و ئابووری جیهانی .
بۆرژوازی جیهانی و ئەمریکا ، دامودەزگا موخابەراتی و مێدیاکانیان وە ڕۆژنامەو گ□قارەکانیان وە سیستەمی پەروەردەو فێرکردن و …هتد لە سەر ئەم سێ تەوەرە سەرەکیە کاری بەردەوامی خۆیان درێژە پێئەدەن ، وە وەک ئەرکێکی سەرەکی خۆیان لە ناوچەکانی بەناو ڕۆژهەڵاتی ناوین و جیهان لە ئەستۆ گرتووە .

یەکێک لەم بلۆکە ڕیفۆرمیستیە باوانەی کە توانیان میتۆدی مارکس بشێوێنن ، وە ببن بە لایەنگری ئاینەکان و لە مەراسیم و بۆنەکانیاندا بەشداری ئەکەن وە کاری هاوبەش لەگەڵ خودی بۆرژوا تائیفی و قەومیەکان و مەزهەبیەکان ئەکەن ، سەرهەڵدانی ستالینیزم وەک ڕیفۆمیزمێکی چەپی شەعبەوی و میللی لەسەر ئاستی جیهان و ناوچەکە ، کە لە حیزبە بەناو شیوعیە تەقلیدیەکانی وەک ح. ش.ع دا بەرجەستە بۆتەوە.

هەروەها ڕەوتێکی تری سۆسیال دیمۆکراتیانەش کە میتۆدی خەباتکارانەی مارکسیان شێواندووە ،وە لەو ناوچانەدا سەریان هەڵدا وە برەویان پێدرا بەدوای شۆڕشی ئێران ١٩٧٩ ، ڕەوتی (کۆمۆنیزمی کرێکاریە) ، کە خۆی لە خۆیدا جۆرێکە لە پێکهاتەی فیکری لێبڕاڵیزمی ئەوروپایی و میتۆدی بۆرژوا چەپەکانی ئەوروپا کە کار بۆ بە سۆکۆلاریزەکردنی کۆمەڵگای ناوچەکەو و دژایەتی کۆمەڵگا ئاینیەکانیان ئەکەن .

تا سەرمایەداری و چەوساندنەوەی چینایەتی شەڕو هەڵاواردن و بێمافی و سووکایەتی بە کەمایەتیە کۆمەڵایەتیەکان و هەڵاواردن لە نێوان میللەتان و ئاینەکان …هتد مابێت ، مارکسیش هەر زیندووە ، وە میتۆدی شۆڕشگێڕانەی مارکس زۆر لەوە بەهێزترە کە بۆرژوا چەپەکان بتوانن بیشێوێنن .

و.سابیر

٧/ ٥ / ٢٠٢٤